

История на клуба

Написано от Йордан Янков
Четвъртък, 04 Февруари 2010 16:25

Откъде всичко започна

Интегралният клуб по фантастика, прогностика и евристика “Иван Ефремов” е учреден през месец май 1974 година в София от група влюбени във фантастиката хора, които решиха, че Тя им е дала прекалено много, и трябва да направят нещо за Нея.

Като всяко нещо, инициативната група има своя предистория. Още през 1962 година датират първите опити за създаване на социална среда за любителите на фантастиката. Такъв е бил клубът “Приатели на бъдещето” формиран от Христо Гешанов към френската гимназия, който макар да е имал вид на ученически кръжок е бил посещаван от всички възрасти. Затихва сам, както повечето ентузиастки групи. През 1969 година списание “Космос” прави конкурс за млади фантасти и на негова база възниква клуб-семинар “Златното перо” в него се запознават и бъдещите членове на клуба Александър Карапанчев и Светослав Николов. По същото време Атанас Славов регистрира в Бургас фен-клуба “Тера Фантазия” и публикува в международния многоезичен дайджест “Спутник” адреса си за контакти. Отзовават се от много страни, и “между другото” от София. Формираният през 1971 година от Ненко Сейменлийски и Тодор Ялъмов студентски клуб “Фантастика и футурология” при СУ поканва Славов в София. Преди това А.Карапанчев вече е гостувал в Бургас заедно със групата от “Златното перо”. Така че се оформя първия състав на инициативното ядро: Ненко Сейменлийски – студент по журналистика, Тодор Ялъмов – химик, Александър Карапанчев – студент ориенталистика; Пламен Аврамов – студент в Художествената академия; Крум Чокойски – фотограф; Валери Голев - астроном; Атанас Славов – геодезист (през 1972 година той решава, че нещо значително може да се направи само в столицата и се преселва в София). Групата се събира в частни домове и мечтае за голям клуб-център в който интелектуалните аутсайдери наречени “читатели на фантастика” да могат да се чувствуват у дома си.

През една есенна нощ на 1972 година се случва едно приключение, което на шега определят като “историческо”. Експедиция в състав Атанас Славов, Пламен Аврамов и Крум Чокойски прониква късно през ноща между скелетата на строящия се младежки дом за да си избере бъдеща стая. За скромността на намеренията им говори фактът, че си избират не нещо друго, а ... театралния салон! Година и половина по-късно, домът е завършен и клубът започва сбирките си, като щедро му отпускат ... фоеето и то един път в седмицата.

Преди това обаче е протекла деликатна и сложна операция по признаването на клуба като официална организация. Пред комсомолските органи стои неприятната задача да укротят напора на неудържими ентузиастки, които хем говорят, че искат да пропагандират светлото комунистическо бъдеще, хем зад гърба им надничат книжки като “1984”, хем говорят за космическо развитие на човечеството, хем за футурологични предупреждения и екологични катастрофи...

Любопитна е случката, която имаше място в ЦК на ДКМС отдел “Пропаганда”, както я разказва А.Славов: Заедно с Ненко Сейменлийски отидохме на среща със зав.отдела Симеон Игнатов да го убеждаваме в необходимостта от нашия клуб. Той ни прие изненадващо радушно, както после се оказа поради грешната представа, че

легитимираният се Ненко, като журналист в “Работническо дело” ще го интервюира за вестника. Когато разбра темата, “цекарят” силно охладня. Изслуша ни с оловен поглед и измърмори нещо от рода: “...футурология казвате? Те другарите в СССР спорят дали има социология, вие – прогностика...” Изтъпях. Не можех да си представя, че някъде се съмняват в съществуването на социологията. И после сподели фразата, която остана издълбана със златни букви в клубния ни фолклор: “НА НАС КОМУНИСТИТЕ БЪДЕЩЕТО ЗА СТО ГОДИНИ НАПРЕД НИ Е ИЗВЕСТНО, ЗА ПОВЕЧЕ НЕ ЖЕЛАЕМ И ДА МИСЛИМ!”

Все пак място на клубната формация бе намерено – като секция на Клуба на младия научен работник от обществените науки ръководен от младия професор Нансен Бехар. Това беше прекрасна “шапка” – правехме каквото си искаме, а комсомолските апаратчици бяха спокойни, че винаги когато се наложи има от кого да поискат обяснение или да прехвърлят вината – широкият гръб на професора и неговите заместници Тодор Петев и Алекси Данчев бяха достатъчни. Това се оказва удобна форма за не повече от половин година, и без особени затруднения групата трансформира регистрацията си в Клуб по прогностика и фантастика “Иван Ефремов” при Градски младежки дом “Лиляна Димитрова – София. Близостта с младите научни работници никога не се загубва. Активисти от клуба вземат участие в научни симпозиуми, където защитават честта на научната фантастика като социален и културен феномен на новото време. Такъв е случаят, когато през 1976 година вземат участие в международен симпозиум провеждан в Ню Отани на тема “кибернетика и култура” където А.Славов извън официалната програма описва представите си за информационната инфраструктура на бъдещата цивилизация във вид на свързани компютри (както е известно днес, в този момент едва са функционирали първите връзки на бъдещия Интернет). Това изказване на младия фантаст развеселява маститите учени, и единствените, които подкрепят “фантазъора” са академик Николай Амосов, и японския писател Тацуо, които смятат това за напълно възможно.

Започва бързо набъбване на членския състав на клуба. Пишат се бележки-покани и се пъхат в новоизлезлите книги фантастика преди да са продадени. Провеждат се анкети чрез вестник “Орбита” като според отговорите се канят нови членове. Така се появяват другите сигурни хора от “ядрото” на клуба: Юри Илков, Ивайло Рунев, Огнян Митов (Уича), Александър Бурмов; Георги Арnaudов, Мирослав Попов, Юрий Георгиев, Васил Сивов, Иван Хаджиев, Тони Пантев, Андриан Первазов, Данчо Янков Вал Тодоров и др.

Скоро клубът има самостоятелна стая, библиотека, която бързо се напълва с дарения от личните колекции и наброява няколко хиляди тома. Фантастика на български, руски, английски, футурологични и прогностични книги, книга за фантастиката, научно-художествени пътеписи, албуми фантастична живопис – повечето от тези издания не могат да бъдат достъпни никъде другаде освен в библиотеката на Клуба. Тук му е мястото за едно много важно уточнение. По това време книгите с фантастика се продаваха в тиражи между 50 и 100 хиляди екземпляра. Само в София читателите на НФ бяха не по малко от 10 хиляди. А клубните членове никога не надхвърляха 40 – 50 човека. Съществуваха критерии за естествен отбор. Никой не гонеше онези, които смятаха четенето на фантастика като приемлива форма за бягство от

История на клуба

Написано от Йордан Янков
Четвъртък, 04 Февруари 2010 16:25

действителността. Те сами разбираха, че няма какво да правят сред хора, които непрекъснато генерират нови идеи и проекти, които са способни да избягат от ресторантски банкет на държавни разноски за да дойдат в клуба, само защото там им е по-интересно.

Младежи, които са способни с презрение да прокоментират съботната тълпа пред дискотеката с думите: “първа гъзармия се понесе към дискотеката...” Клубът беше средище на хора, които смятат че бъдещето се прави “тук и сега”, които са дълбоко убедени, че развитието става по спирала, а не по затворените цикли на оцеляването и задоволяването. Не случайно Ефремов стана патрон на клуба. Неговият модел на бъдеща личност с принципно нови качества, възможности и нравствени реакции, зареждаше с енергия целия клубен живот. Всички с презрение отхвърляхме всяка връзка на Ефремовия Хомо Футурус с пропагандните статии на партийните органи за всестранно-развития човек на бъдещето. Считяхме ги за лицемерна профанация на тези идеи, защото ни беше пределно ясно, че партократите виждат бъдещето си единствено като банкови сметки в Швейцария. От друга страна мощното социално моделиране на братя Стругацки ни учеше на отговорностите при прехода в следващия етап на света. Сред клубните членове от ръка на ръка се движеха книги като “1984”, “Прекрасния нов свят” и “Ние”. Никой от нас не се смята за политически дисидент – не считяхме за смислено да подменяме илюзията за “щастливо комунистическо” със “щастливо капиталистическо” бъдеще. Считяхме и двете илюзии за еднакво вредни.

Същевременно това беше и купонджийско сборище на млади хора, сред които шегата и взаимните пародии бяха редовно занимание. Такъв беше и първият любителски филм направен на Витоша гръмка наречен "Епохата на дървения век". Но нека тръгнем по хронологията на клубните събития. От менюто в дясно можете да изберете периода от клубната история, който ви интересува.